

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Opiskelijaohjaus kotihoidossa

Perälä Annika, Ryytty Suvi, Numminen Roosa

2018 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Opiskelijaohjaus kotihoidossa

Annika Perälä
Suvi Ryytty
Roosa Numminen
Hoitotyön koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2018

Perälä Annika, Ryytty Suvi & Numminen Roosa

Opiskelijaohjaus kotihoidossa

Vuosi	2018	Sivumäärä	30
-------	------	-----------	----

Tämä opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Vantaan kaupungin kotihoidon kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää toimintamalli onnistuneesta opiskelijaohjauksesta kotihoidon kontekstissa. Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda malli, jota niin työntekijät kuin opiskelijat voivat käyttää apuvälineenä onnistuneen harjoittelun takaamiseksi.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena sisältäen teoriaosuuden sekä sitä tukevan julisteen. Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa etsittiin vastausta kysymykseen "millaista on onnistunut opiskelijaohjaus". Teoriaosuudessa käsiteltiin hoitotyön opiskelijaohjausta ohjaajan roolin, ohjaajien ohjauskokemusten, ohjaajakoulutuksen, ohjauskeskustelun ja palautteen näkökulmasta sekä opiskelijan käytännön harjoittelua opiskelijan roolin ja opiskelijoiden kokemusten näkökulmasta. Toiminnallista tuotosta arvioitiin niin ulkoisten arvioijien kuin työelämän yhteiskumppanin toimesta. Arvioijat kokivat julisteen tarpeelliseksi ja toimivaksi.

Opinnäytetyön johtopäätöksenä voidaan todeta aiheen olevan tarpeellinen, koska opiskelijaohjaus kuuluu hoitotyön ammattilaisen työnkuvaan ja onnistunut ohjaus on merkittävässä roolissa opiskelijan ammatillisessa kehittämisessä. Kehittämis ehdotukseksi esitetään tarkempaa tutkimusta opiskelijaohjauksesta kotihoidon kontekstissa.

Perälä Annika, Ryytty Suvi & Numminen Roosa

Student mentoring in home care environment

Year	2018	Pages	30
------	------	-------	----

This thesis was made in collaboration with the city of Vantaa home care services. The purpose of this thesis was to develop an operating model for successful student mentoring in a home care environment. The goal was to develop a model where employees and students can use it as a tool to ensure a successful clinical practice. This thesis was executed as a functional thesis which includes a theoretical part and a poster to support it. The results discuss successful student mentoring.

The theoretical part consists of student mentoring from the mentors' perspective and the students' clinical practice from their perspective. It also consists of topics such as the mentors' experiences on mentoring, mentor training, guidance discussion and feedback, the students' role and their experiences. The functional part was evaluated by outside evaluators and by the collaborator. The evaluators felt that the poster was important and well-designed.

As a conclusion, it can be stated that the topic is needed since student mentoring is a part of the job description of a healthcare professional and successful mentoring plays a significant role in the student's professional progress. Further studies could be more in-depth studies on student mentoring in a home care environment.

Keywords: Student mentoring, Mentoring, Home care, Clinical practice

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Kotihoito	7
3	Hoitotyön opiskelijaohjaus	8
3.1	Ohjaajan rooli	8
3.2	Ohjauskeskustelu ja palaute	9
3.3	Ohjaajakoulutus	10
3.4	Ohjaajien kokemukset ohjauksesta	11
4	Opiskelijan käytännön harjoittelu	12
4.1	Opiskelijan rooli	12
4.2	Opiskelijoiden kokemukset ohjauksesta	13
5	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	14
6	Opinnäytetyöprosessi	14
6.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	15
6.2	Aineiston hankinta	16
7	Ohjauksen polku -juliste	17
7.1	Julisteen toteutus	18
7.2	Digitaalinen juliste	19
7.3	Julisteen arviointi	19
8	Pohdinta	21
8.1	Luotettavuus	21
8.2	Eettisyys	22
8.3	Opinnäytetyöprosessin pohdinta ja ammatillinen kasvu	22
	Lähteet	24
	Liitteet	28

1 Johdanto

Hoitotyön opinnot sisältävät useita harjoittelujaksoja, jotka suoritetaan sosiaali- ja terveydenhuollon piirissä. Harjoittelujen tarkoituksena on kehittää tulevan hoitoalan ammattilaisen ammattitaitoa sekä antaa valmiuksia soveltamaan koulutuksesta saatua tietoa ja taitoa käytäntöön. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014; Karjalainen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski, Huhtala & Kääriäinen 2014, 184-185.) Opinnäytetyön keskeinen käsite ohjaus määritellään tavoitteelliseksi toiminnaksi, jonka pääosassa on ohjaajan ja ohjattavan vuorovaikutussuhde. Se on opetuksen osa-alue, jossa keskeistä on teorianäytetyön käytäntöön soveltaminen. Kokonaisuudessaan ohjaus käsittää kolme vaihetta: suunnittelu, toteutus ja arviointi. (Eronen 2010, 12,17.)

Opiskelijaohjaus on keskeisessä osassa harjoittelujaksoa ja sen rooli on korostunut viime vuosikymmenten aikana. (Kälkäjä, Kääriäinen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski & Vehkaperä 2016, 230-231.) Ohjaajien tärkeimpiä tehtäviä ovat opiskelijan oppimisen edistäminen ja kokonaisvaltaisen tiedon antaminen hoitotyöstä. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014.) Ohjauksessaan ohjaaja ottaa opiskelijan ohjaustarpeet huomioon tunnistuen opiskelijan yksilölliset oppimistavat sekä tarjoaa omaa ammattitaitoaan opiskelijan hyödynnettäväksi (Frisk 2010). Ohjauksen avulla ohjattava tarkastelee toimintatapansa ja saa työvälineitä sen kehittämiseen. Laadukas ohjaus tukee ohjattavan ammatillisten taitojen, itsenäisyyden ja eettisen toiminnan lisääntymistä ja varmistaa ohjattavan ammattipersonan kehittymisen. (Kärkkäinen 2005, 10, 27-29.)

Tämä opinnäytetyö toteutettiin Laurea-ammattikorkeakoulun ja Vantaan kaupungin välisenä yhteistyöhankkeena. Toimeksiantajan tarpeen taustalla oli epätasalaatuinen opiskelijan ohjaus sekä työntekijöiden kokemukset puutteellisesta ohjaajakoulutuksesta. Opinnäytetyön aihe on tärkeä, koska harjoittelut ovat merkittävä osa sairaanhoitajan koulutusta ja vastuu opiskelijoiden ohjaamisesta siirtyy yhä enemmän opettajilta työyksiköiden työntekijöille.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena. Kirjallisen raportin lisäksi opinnäytetyö sisälsi toiminnallisen tuotoksen julisteen muodossa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää toimintamalli onnistuneesta opiskelijaohjauksesta kotihoidon kontekstissa. Tavoitteena oli opiskelijoiden ohjaamisen sisällöllisen laadun paraneminen sekä mallin luominen, jota niin työntekijät kuin opiskelijatkin voivat käyttää apuvälineenä ohjauksessa. Toiminnallisen osuuden tavoitteena oli tehdä mallista toimiva myös julisteen muodossa. Toiminnallisen tuotoksen toivottiin olevan helposti saatavilla ja toimivan eräänlaisena apuvälineenä työntekijöiden päivittäisessä työskentelyssä.

2 Kotihoito

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja terveydenhuoltolain 25 §:ään sisältyvien kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta (Sosiaali- ja terveysministeriön laki 1301/2014). Kotihoito on kunnan järjestämä, asiakkaan kotona tapahtuva palvelu, jonka lainsäädännöstä vastaa sosiaali- ja terveysministeriö (STM). Kotihoidon tavoite on tukea asiakkaan toimintakykyä ja kotona selviytymistä. Mahdollisimman pitkään kotona asuminen turvataan ehkäisevien palvelujen, palvelutarpeen arvioinnin, terveyspalvelujen, asumispalvelujen, kotihoidon, lyhytaikaisten laitospalveluiden ja omaishoidon tuen avulla. (Ikonen 2013.)

Kotipalveluita on oikeus saada, kun kotona selviytyminen on heikentynyt ikääntymisen, vammien tai sairauden vuoksi. Kotihoidon palvelut auttavat ja tukevat asiakasta päivittäisissä toiminnoissa. Tarvittaessa kotihoito varmistaa asiakkaan lääkehoidon toteutumisen sekä suorittaa erilaisia toimenpiteitä kuten haavahoitoja. (STM.) Saattohoidon järjestäminen kuuluu myös kotihoidolle ja sen organisointia ohjaa Sosiaali- ja terveysministeriön suositukset (Ikonen 2013, 252).

Tiedossa on, että ikääntyneiden osuus väestössä tulee kasvamaan, ja voimakkaimmillaan kasvu on vanhimmissa ikäryhmissä. Kotihoito ja kotona asumista tukevat palvelut ovat ikääntyneiden palveluista merkittävässä roolissa. (Kuntaliitto 2017.) Vuoden 2016 marraskuussa säännöllisen kotihoidon asiakkaina oli noin 73 500 henkilöä (THL 2017). Säännöllisestä kotihoidosta puhutaan silloin kuin kotihoidon palvelua saadaan vähintään kerran viikossa, ja palvelusta veloitetaan kuukausimaksu (maksuasetus 912/1992). Säännöllisen kotihoidon asiakkaalla on myös päivitetty palvelu- ja hoitosuunnitelma (Laki asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000; Ikonen 2013, 16).

Kotihoito on moniammatillista työtä ja sen organisaatioon kuuluu useiden eri ammattiryhmien edustajia. Kotihoidossa työskentelee lähihoitajia, sairaanhoitajia, kodinhoitajia, perushoitajia, fysioterapeutteja, sosionomeja, sosiaaliohjaajia sekä vanhustyön tutkinnon suorittaneita ammattilaisia. Toiminnassa korostuu eri ammattiryhmien osaaminen sekä tiimityöskentely. (Ikonen 2013, 30, 172.) Työtä toteutetaan kunnan jakamien aluekohtaisten tiimien mukaan, jolloin jokainen tiimi vastaa oman alueensa asiakkaiden kotihoidosta (JIK).

3 Hoitotyön opiskelijaohjaus

Harjoittelujakson aikana tapahtuvaa opiskelijan oppimisen tukemista kutsutaan ohjaukseksi (Saarikoski, Kaila & Leino-Kilpi 2009, 165). Ohjauksessa on pitkälti kyse ohjaajan ja ohjattavan välisestä toimivasta vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä. Sen avulla yhdistyvät koulussa opitut asiat sekä työelämän tehtävät. Tavoitteena on kasvattaa opiskelijan ammatillisia valmiuksia, itsenäistä otetta ja päätöksentekoa. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014; Karjalainen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski, Huhtala & Kääriäinen 2014, 184-185.) Kokonaisuudessaan ohjaus käsittää kolme vaihetta: suunnittelu, toteutus ja arviointi (Eronen 2010, 12).

Opiskelijaohjaus on keskeisessä osassa harjoittelujaksoa ja sen rooli on korostunut viime vuosikymmenten aikana. Terveysalan opiskelijoiden määrä on kasvanut, mistä johtuen opettajien vastuu harjoittelun ohjaamisesta on siirtynyt yhä enemmän työyksikön ohjaajille. (Kälkäjä, Kääriäinen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski & Vehkaperä 2016, 230-231.) Käytännön harjoitteluun tuleville opiskelijoille tulee valita 1-2 nimettyä ohjaajaa, ottaen huomioon työyksikön erityispiirteet. Yhteiset työvuorot nimettyjen ohjaajien kanssa ovat tärkeässä roolissa hyvän opiskelijaohjauksen toteutumisessa. Työyksikön tulee myös varata ohjaajille aikaa ohjauksen suunnitteluun, sekä opiskelijan ja ohjaajan välisiin ohjaus- ja arviointikeskusteluihin. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014.)

Ohjausta ja opetusta säädellään lain puitteissa. Erikoisairaanhoidolaissa (1062/1989) on määritelty sairaanhoitopiirin vastuusta koulutustoiminnan asianmukaisesta hoidosta. Ammattikorkeakoululaki (351/2003) sekä asetus (352/2003) säätelevät myös käytännön ohjattua harjoittelua. (Nojonen 2008, 9.)

3.1 Ohjaajan rooli

Opiskelijaohjaus on tärkeä ja olennainen osa sairaanhoitajan työtä ja siitä on mainittu kansanterveyslaissa (1972/66). Onnistuneen opiskelijaohjauksen toteuttaminen vaatii alan ammattilaiselta hoitotyön teoreettista, kliinistä ja eettistä osaamista, oman työnkuvan, työyksikön ja potilaan hoitopolun tuntemista sekä pedagogisia taitoja (Nojonen 2008, 14; Karjalainen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski, Huhtala & Kääriäinen 2014, 184).

Ohjaajalla on eri rooleja, jotka vaihtuvat opiskelijan opiskeluvaiheen mukaan. Ohjaajan roolit sisältävät mallina olemista, opetusta, opintojen ohjausta, perehdyttämistä, työhön ohjaamista, työnohjausta ja tukemista. (Koponen 2009, 9,14-15.) Ohjauksessaan ohjaaja ottaa opiskelijan ohjaustarpeet huomioon tunnistuen opiskelijan yksilölliset oppimistavat sekä tar-

joaa omaa ammattitaitoaan opiskelijan hyödynnettäväksi (Frisk 2010). Ohjaajan tulee tunnistaa erilaiset oppimistyyli ja osata ohjata opiskelijaa niiden mukaisesti harjoittelun eri vaiheissa (Heinonen 2003). Näiden tekijöiden lisäksi ohjaajan tärkeitä piirteitä ovat empaattisuus, motivaatio, positiivinen asenne, kunnioitus ja hyvä itseluottamus (Jokelainen 2013).

Harjoittelujakson alussa ohjaajan tehtävänä on perehdyttää uusi opiskelija työympäristön keskeisiin toimintatapoihin ja työtehtäviin sekä käydä lävitse käytännön asiat, kuten työvuorojärjestelyt ja poissaolokäytännöt (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014). Harjoittelun aikana ohjaaja auttaa opiskelijaa soveltamaan opittua tietoa ja taitoa käytännössä sekä omalla esimerkillään antaa opiskelijalle valmiuksia toimia erilaisissa tilanteissa (Jääskeläinen 2009).

Opiskelijalle nimetyn ohjaajan lisäksi ohjausvelvollisuus käsittää koko henkilökunnan (Jääskeläinen 2009). Ohjaaja ei ole yksin vastuussa opiskelijan ohjauksesta vaan jokaisen tiimin jäsenen panos on merkittävä. Koko tiimin luoma myönteinen oppimisympäristö edistää opiskelijoiden oppimista, lisää onnistumisen tunnetta ja itseluottamusta. (Eronen 2010, 12,17.) Opiskelijan mukaan ottaminen työyhteisön jäseneksi ja tasavertainen kohtelu vaikuttavat merkittävästi opiskelijan ammatilliseen kasvuun luoden samalla myönteisen asenteen tulevaisuuden ammattia kohtaan (Teuho, Roto, Sankelo, Sulonen & Vikberg-Aaltonen 2017, 12).

3.2 Ohjauskeskustelu ja palaute

Ohjauskeskustelut ovat tavoitteellista ja suunniteltua toimintaa, joiden tarkoituksena on tukea opiskelijan oppimista (Frisk 2010). Ohjauskeskustelut ovat olennainen osa ohjaussuhdetta, sillä ne vaikuttavat merkittävästi harjoittelun onnistumiseen. Onnistunut ohjaussuhde toimii vastavuoroisesti, jolloin molemmat osapuolet ovat sekä antajan että saajan roolissa. (Kostiainen & Hupli 2012.) Sekä työpaikkaohjaajan että opiskelijan tulisi valmistautua ohjauskeskusteluihin, jotta niiden sisältö ei ole vain satunnaista mielipiteiden vaihtamista. Ohjauskeskustelut koostuvat tämänhetkisten, menneiden ja tulevien tapahtumien tarkastelemisesta. Niiden tavoitteena on nykytilan kartoituksen lisäksi löytää keinot opiskelijan asettamien tavoitteiden saavuttamiseen. Ohjauskeskusteluiden myötä opiskelija saa mahdollisuuden käsitellä asioitaan ja kokemuksiaan. (Frisk 2010.) Ohjauskeskustelut ja niissä tapahtuva arviointi ovat merkittävässä roolissa osana opiskelijan oppimista ja ammatti-identiteetin kehittymistä (Luojuus 2010). Oppimisen kannalta ihanteellista olisi järjestää ohjauskeskusteluja viikoittain tai kerran kahdessa viikossa, kuitenkin vähintään harjoittelujakson alussa, puolessa välissä ja lopussa. (Frisk 2010.)

Harjoittelun alussa ohjaaja ja opiskelija käyvät lävitse opiskelijan tämän hetkistä osaamista, mitkä asiat hän tällä hetkellä hallitsee, mitä hän haluaa oppia ja millä tavoin hän oppii parhaiten. Harjoittelujakson alussa käytävän keskustelun ansioista ohjaaja saa välineitä yksilölliseen ohjaamiseen ja ohjaaminen on opiskelijan edunmukaista. Harjoittelun puolivälissä käydyssä keskustelussa ohjaaja ja opiskelija tarkastelevat mitä jakson aikana ollaan opittu ja mitä on vielä oppimatta. Tässä vaiheessa ohjaajan tulisi antaa opiskelijalle monipuolista palautetta hänen toiminnastaan ja taitotasostaan. Opiskelija voi hyödyntää väliarvioinnissa saatua palautetta kehittyäkseen mahdollisimman paljon harjoittelun viimeisillä viikoilla. (Hätönen 2010.)

Harjoittelun loppupuolella pidettävässä ohjauskeskustelussa ohjaajan ja opiskelijan lisäksi on yleensä myös opettaja. Loppuarvioinnissa tarkastellaan tavoitteiden saavuttamista ja miten opiskelijan osaaminen on kehittynyt harjoittelujakson aikana. (Luojuus 2010.) Keskustelun alussa opiskelija tuo esiin oman itsearviointinsa, jonka jälkeen ohjaaja voi kertoa oman näkemyksensä jakson onnistumisesta (Hätönen 2010). Loppuarvioinnissa käytävän keskustelun lisäksi ohjaajan tulee laatia opiskelijalle kirjallinen arviointi suoritetusta harjoittelujaksosta. Kirjallisen arvioinnin tulee ohjata opiskelijan oppimista eteenpäin ja vahvistaa hänen itseluottamusta jo osaamiaan asioita kohtaan. (Haapa, Halme, Koota, Kukkonen, Laaksonen, Patainen, Pohjamies, Ruuskanen 2017.)

Opiskelijalle tulee antaa palautetta koko harjoittelujakson ajan. Palautteen saanti tukee opiskelijan oppimista ja sen on tärkeää olla kehittävää, positiivista sekä avointa (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014). Parhaimmillaan kehittävän palautteen antaminen antaa opiskelijalle ajatuksen paremmasta toimintaperiaatteesta (Frisk 2010). Lähtökohtaisesti palautetta voidaan antaa tilanteesta riippuen, joko sen yhteydessä tai pian sen jälkeen. Palautteen annon tulisi tapahtua kiireettömässä paikassa ohjaajan ja opiskelijan välillä. Erikseen sovitut ohjauskeskustelut ovat hyvä paikka palautteen annolle. Palautteen saamisen lisäksi myös opiskelijalla on oikeus antaa palautetta ohjaajan toiminnasta. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014).

3.3 Ohjaajakoulutus

Onnistuneella opiskelijaohjauksella on monipuolisia osaamisvaatimuksia, joiden vuoksi ohjauskoulutuksen tulisi olla osana ohjaajana toimimisen kehittämistä (Kukkola 2008). Osaamisvaatimusten vuoksi myös vuosia työkokemusta omaava sairaanhoitaja tarvitsee ohjaajakoulutusta toimiakseen hyvänä ohjaajana (Heinonen 2003). Opiskelijaohjaustaidot sisältävät kaiken toiminnan, joka edistää opiskelijan oppimista ja ammatillista kasvua. Ammattitaidon lisäksi ohjaustaitoihin kuuluvat ohjaussuhteen luominen, ohjauksen suunnittelu ja toteutus, teorian siirtäminen käytäntöön ja opiskelijan oppimisen arviointi. (Kukkola 2008.)

Ohjauksessa ja sen kehittämisessä hyödynnetään ohjaajien kliinistä osaamista ja opiskelija-vastaavien perehtyneisyyttä opiskelijaohjauskäytäntöihin sekä toimintatapoihin. Ohjaajien osallistuminen opiskelijaohjauskoulutuksiin tulee mahdollistaa, sillä se takaa ohjauskäytäntöjen tuntemisen sekä tehostaa ohjausresurssien käyttöönottoa. (Kälkäjä, Kääriäinen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski & Vehkaperä 2016, 229-230.)

"Kunnilla on lakisääteinen velvoite järjestää täydennyskoulutusta sosiaalihuollon henkilöstölle. Vastuu täydennyskoulutuksen mahdollistamisesta ja sen rahoittamisesta on pääosin työnantajalla." (STM.)

Kukkolan (2008, 56-57) tutkimuksessa kerrotaan ohjaajakoulutukseen osallistuneiden sairaanhoitajien kokemuksista liittyen koulutuksesta saatuihin hyötyihin. Suurimman avun sairaanhoitajat kokivat saaneensa tiedosta, jonka avulla ohjaaja pystyi edistämään ohjaussuhteen muodostumista opiskelijaan. Koulutuksen hyötyjä olivat myös opetusmenetelmistä ja oppimisten teorioista kuuleminen. Ohjaajat kokivat saaneensa koulutuksesta työvälineitä oman ohjauksen arviointiin sekä opiskelijoilta saatua palautetta pidettiin tärkeänä omien ohjaustaitojen kehittymisen kannalta

3.4 Ohjaajien kokemukset ohjauksesta

Jääskeläinen (2009, 36-38) toteaa tutkimuksessaan sairaanhoitajien kokeneen opiskelijaohjauksen olevan tänä päivänä luonnollinen osa päivittäistä työtään. Sen koettiin myös olevan merkittävässä roolissa opiskelijan kehittymisen sekä käytännön harjoittelun onnistumisen kannalta. Tutkimukseen osallistuneet sairaanhoitajat kokivat ohjauksen positiivisena asiana, mutta toisinaan ohjaus tunnettiin kuormittavaksi puutteellisten resurssien ja entuudestaan raskaan työn vuoksi.

Puhemäärän lisääntyminen työtilanteissa sekä puuttuva tuki opiskelijaohjaukseen liittyen lisäsivät myös työn kuormittavuuden tunnetta. Ohjaajat kokivat aikataululliset asiat ongelmalliseksi. Ongelmia esiintyi ohjauksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Ohjauksesta vastaavat hoitajat kokivat, ettei näihin toimintoihin oltu varattu riittävästi aikaa. Vastuun opiskelijan oppimisesta katsottiin kuuluvan niin harjoittelupaikalle kuin oppilaitokselle ja yleisesti ottaen sairaanhoitajan vastuun koettiin kasvaneen vuosien saatossa. Haasteen ohjaukseen toi myös koulutuksen kokemat muutokset. (Jääskeläinen 2009, 36-38.)

4 Opiskelijan käytännön harjoittelu

Sairaanhoitajan opinnot koostuvat 210 opintopisteestä, karkeasti jaettuna ydinosaamisesta ja täydentävästä osaamisesta. Opinnot sisältävät perus- ja ammattiopintoja, ammattitaitoa edistäviä harjoitteluja, opinnäytetyön sekä vapaasti valittavia opintoja. Ammattikorkeakoululaki 351/2003 ja asetus 352/2003 määrittää hoitotyön opiskelijoiden harjoittelupaikkojen ja koulutusopimusten järjestämisen ammattikorkeakoulun tehtäväksi. Opinnoista 90 opintopistettä muodostuu ammattitaitoa edistäviä harjoittelusta, jotka ovat määritelty EU-direktiivin 2005/36/EY mukaisesti. (OPM 2006.) Ammattitaitoa edistävät harjoittelujaksot käsittävät noin 40 % koko koulutusohjelman laajuudesta (Saarikoski, Kaila & Leino-Kilpi 2009, 164). Niiden suorittaminen on mahdollista eri sosiaali- ja terveydenhuollon sektoreilla. Ammattitaitoa edistävät harjoittelujaksot voi suorittaa perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa, yksityisissä terveyden- ja sosiaalihuollon toimintayksiköissä, kolmannella sektorilla tai kansainvälisissä harjoittelupaikoissa. (Romppanen 2011.)

Käytännön harjoittelu on opiskelijan tavoitteisiin perustuvaa, oikeassa työympäristössä ja oikeiden potilaiden kanssa toteutuvaa oppimista (Frisk 2010). Harjoittelujakso on keskeisessä asemassa uuden ammatin ja tulevan alan oppimisessa. Sen tarkoituksena on perehdyttää opiskelija käytännön hoitotyöhön, soveltamaan opittuja tietoja ja taitoja työympäristössä sekä tekemään itsenäisiä päätöksiä oman osaamisensa rajoissa. (Jääskeläinen 2009.) Asiantuntijuuden kasvamisen ja konkreettisten kädentaitojen lisäksi harjoittelussa kehittyy opiskelijan oma ammatti-identiteetti. Perimmäisenä tarkoituksena on, että opiskelija saavuttaa valmiudet toimia tulevassa ammatissaan ja olla vastuullinen hoitotyön ammattilainen. (Jääskeläinen 2009; Jokelainen 2013.)

Harjoittelu voi aiheuttaa opiskelijoille stressiä, epävarmuutta ja osaamattomuuden tunteita. Näiden negatiivisten tuntemuksien syntyyn vaikuttavat muun muassa tiedonpuute, uudet ja haastavat tilanteet, liiallinen vastuu sekä puutteellinen ohjaus. Ammattitaitoa edistävä harjoittelu on keskeinen osa hoitotyönkoulutusta ja onnistuessaan se lisää opiskelijan opiskelumotivaatiota ja vaikuttaa alalla pysymiseen. (Teuho, Roto, Sankelo, Sulonen & Vikberg-Aaltonen 2017, 12; Kälkäjä, Kääriäinen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski & Vehkaperä 2016, 230.)

4.1 Opiskelijan rooli

Opiskelijoille onnistunut ohjaus on avainasemassa opettavaisen harjoittelujakson syntymisessä. Saadakseen opettavaisen harjoittelujakson, opiskelijan on otettava oma vastuu sen sujumisesta. Tällä tarkoitetaan muun muassa oma-aloitteisuutta ja aktiivisuutta. Ennen harjoittelujakson alkua opiskelijan tulee ottaa selvää kyseisestä työyksiköstä ja sen osaamisalasta.

Jakson alussa opiskelijan tulee myös tutustua käytännön asioihin, kuten esimerkiksi työpaikan käytäntöihin, työvuorolistan laatimiseen sekä työssä käytettävään työasuun. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014; Frisk 2010.)

Jakson alussa opiskelijan tulee laatia harjoittelun tavoitteet, jotka ovat konkreettisia ja hyvin perusteluja. Opiskelija asettaa henkilökohtaiset tavoitteensa yhteneviksi koulutusohjelman ja opintojakson tavoitteiden kanssa. Tavoitteet tulee käydä lävitse oman ohjaajan tai ohjaajien kanssa, jolloin ohjaaja varmistaa tavoitteiden realistisuuden. Ohjaaja ja opiskelija pohtivat yhdessä miten asetetut tavoitteet ovat mahdollista toteuttaa harjoittelun työyksikössä. (Karjalainen, Ruotsalainen, Sivonen, Tuomikoski, Huhtala & Kääriäinen 2014, 185.) Opiskelijan on huolehdittava tavoitteiden täyttymisestä ja mahdollisesti niiden päivittämisestä. Opiskelijan tehtävänä on yhdessä ohjaajien kanssa huolehtia siitä, että harjoittelujakson aikana käydään vähintään yksi väliarviointi sekä loppuarviointi. Ohjaajien kanssa käytyjen väliarviointien lisäksi opiskelijan tulee tehdä säännöllisesti itsearviointeja. (Haapa, Eckardt, Koota, Ukkonen, Pohjamies-Molander & Ruuskanen 2014.)

Harjoittelujakson aikana ohjaaja sekä opiskelija yhdessä miettivät opiskelijalle tavoitteisiin sopivia oppimiskohteita (Frisk 2010). Tarkoituksena on, että opiskelija pääsee hyödyntämään saatuja tietoja käytännössä ja ottamaan ammatillista vastuuta oman osaamisensa rajoissa. Vaikka ohjaajan rooli ja osaaminen ovat merkittäviä tekijöitä onnistuneessa käytännön harjoittelussa, on opiskelijan kuitenkin otettava itse vastuu omasta oppimisestaan ja turvallisuudesta työskentelemisessä. (Heinonen 2003.)

4.2 Opiskelijoiden kokemukset ohjauksesta

Saarikoski, Kaila ja Leino-Kilpi (2009, 169-17) ja Puttonen (2009, 15) tuovat tutkimuksissaan esiin opiskelijoiden kokemuksia saamastaan ohjauksesta. Opiskelijat, jotka saivat yksilöllistä ohjausta, kokivat tyytyväisyyttä harjoittelua kohtaan. Yksilöohjauksen lisäksi merkittävässä ohjauksen laatuun vaikuttavassa roolissa oli henkilökohtainen nimetty ohjaaja. Puttonen (2009, 80) korostaa opiskelijoiden halunneen, että heitä puhutellaan omalla nimellään. Puhuttelu omalla nimellä lisäsi opiskelijan tunnetta tiimiin kuuluvuudesta.

Ohjaajien vuorovaikutus -ja arviointitaidoilla oli merkittävä vaikutus harjoittelun tehokkuuteen ja ohjaajan antama positiivinen palaute oli yhteydessä opiskelijan motivaatioon. Harjoittelun kannalta oli tärkeää, että opiskelijoille kerrottiin heti harjoittelujakson alussa mitä heiltä odotetaan ja kuinka heitä tulisi arvioimaan. (Elicigil & Sari 2008, 5.)

Tyytymättömyyteen vaikuttavia tekijöitä oli ohjauskeskusteluiden puute ja työyhteisön ilma-
piiri. Negatiivisesti ohjauksen laatuun vaikuttivat vähäiset vuorot nimetyn ohjaajan kanssa,
sillä useiden ohjaajien erilaisten toimintatapojen opetteleminen saattoi sekoittaa opiskelijaa.
(Puttonen 2009, 79-80.)

Romppaisen (2011, 192) tutkimuksesta nousi esille, kuinka opiskelijoiden kokema riittämättö-
män ohjaus ja ohjaajien negatiiviset asenteet vaikuttivat kielteisesti opiskelijoiden itsetun-
toon ja oppimiseen. Kielteisiä tunteita opiskelijoissa aiheutti myös huomiotta jääminen sekä
ohjauksen puute pyynnöistä huolimatta. Toisinaan jopa harjoitteluympäristön ja keskeisim-
pien oppimistilanteiden esittelyssä oli vajaavaisuuksia.

5 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää toimintamalli onnistuneesta opiskelijaohjauksesta
kotihoiton kontekstissa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli opiskelijoiden ohjaamisen sisällöllisen laadun paraneminen
sekä luoda malli, jota niin työntekijät kuin opiskelijat voivat käyttää apuvälineenä. Mallin
myötä työyksikkö saa ohjaukseen työvälineitä, joiden avulla he pystyvät luomaan opiskeli-
joille ammatillisen kehittymisen kannalta onnistuneen harjoittelujakson. Tavoitteena oli, että
mallista hyötyvät niin työyksikön työntekijät kuin opiskelijatkin.

6 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyön aihe valittiin keväällä 2017 ja se oli lähtöisin työelämän yhteistyökumppanilta.
Aiheen valintaan vaikuttivat opinnäytetyöntekijöiden omat kokemukset opiskelijaohjauksesta.
Kokemusten myötä syntyi halu tuottaa työelämälle toimintamalli onnistuneesta opiskelijan
ohjauksesta, josta hyötyvät niin työelämänedustajat kuin opiskelijat. Tämä opinnäytetyö teh-
tiin yhteistyössä Vantaan kaupungin kotihoidon kanssa ja yhteyshenkilönä toimi erään Vantaan
kaupungin palvelutalon työntekijä.

Tämä opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena. Teoreettisen osuuden lisäksi tuotettiin sei-
nälle laitettava juliste aiheen keskeisistä piirteistä. Konkreettinen juliste toteutettiin myös
sähköiseen muotoon. Ajatus toiminnallisesta opinnäytetyöstä saatiin yhteistyökumppanilta
saatujen lisätietojen perusteella. Opinnäytetyössä haluttiin tuottaa apuväline, jota työyhteisö
pystyisi hyödyntämään päivittäisessä työssään. Apuvälineen muodoksi valittiin juliste, sillä se
vastasi parhaiten haluttua käyttötarkoitusta.

Opinnäytetyöprosessi aloitettiin toukokuussa 2017 kartoittamalla toimeksiantajan tarpeita. Kartoitus toteutettiin sähköpostitse käyttämällä vapaamuotoista kyselylomaketta. Vastauksia saatiin muun muassa seuraaviin kysymyksiin: "miten kehittämisen tarve työelämässä ilmenee", "mihin toivotaan muutosta", "millaisia ongelmakohtia ja haasteita on tullut esille työntekijöiltä, esimiehiltä sekä opiskelijapalautteista", "onko jo valmiiksi asetettuja tavoitteita koken aihetta ja onko joissain tavoitteissa jo onnistuttu". Toimeksiantajan toiveena oli saada työntekijöilleen toimiva malli hyvästä opiskelijaohjauksesta. Tarpeen taustalla oli epätasalaatuinen opiskelijan ohjaus sekä työntekijöiden kokemukset puutteellisesta ohjaajakoulutuksesta. Työelämän tavoitteena oli opiskelijaohjauksen sisällöllisen laadun paraneminen, sekä työpaikkaohjaajan koulutuksen saaminen työntekijöille.

Opinnäytetyön suunnitelmaa alettiin työstämään alkusyksystä 2017, jolloin työelämän yhteistyökumppaniin otettiin yhteyttä yhteistyösopimuksen tiimoilta. Tässä vaiheessa selvisi, että opinnäytetyön yhteyshenkilö oli vaihtunut. Yhteistyö työelämän yhteyshenkilön kanssa toi opinnäytetyöhön omat haasteensa. Yhteydenpito yhteistyökumppanin kanssa oli ajoittain vaikeaa sekä aikaa vievää. Näistä syistä opinnäytetyöprosessi oli edennyt pitkälle toteutusvaiheeseen ilman työelämän arviota tai korjausehdotuksia. Opinnäytetyötä ja sen toiminnallista tuotosta työstiittiin läpi syksyn ja valmis opinnäytetyö esitettiin arvioivassa seminaarissa 14.12.2017.

6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on ohjeistaa, opastaa, järjestää tai järkeistää käytännön toimintaa. Toiminnallinen tuotos voi olla aiheesta riippuen joko ohje, ohjeistus tai opastus, mutta myös jonkin tapahtuman järjestäminen ja sen toteuttaminen. Toteutustapa määräytyy kohderyhmän mukaisesti. Opinnäytetyön toiminnallisen toteutuksen tulee olla työn raporttiosuuden mukainen ja vastata aiheen käytännöllisiin sekä teoreettisiin tarpeisiin. (Vilkka & Airaksinen 2004, 8-9.)

Toiminnallisen opinnäytetyön tekoprosessi voidaan jakaa kuuteen eri vaiheeseen. Näitä vaiheita ovat kartoitus-, prosessointi-, sitoutumis-, suunnittelu-, toteuttamis- ja arviointivaihe. Kartoitusvaiheessa selvitetään kohderyhmä ja sen tarpeet sekä nykytilanteen kehittämiskohdeet. Prosessointivaiheessa tutkijat ja työntekijät keskusteleivat kartoitusvaiheessa selvinneistä ongelmista. Tämän vaiheen tarkoituksena on tunnistaa ja hyväksyä löytyneet ongelmat. Sitoutumisvaiheessa mietitään mahdollisia ongelmaratkaisukeinoja ja päätetään mikä ratkaisu keino valitaan. Suunnitteluvaiheessa laaditaan kehittämisen tavoitteet kokonaisuudessaan ja päätetään miten asetetut tavoitteet saavutetaan. Toteuttamisvaiheessa toteutetaan kehittämisohjelma ja arvioidaan sen toimivuutta. Arviointivaihetta sivutaan jo suunnittelu- ja to-

teuttamisvaiheessa. Jatkuvan arvioinnin lisäksi prosessin lopuksi laaditaan loppuarviointi saaduista tuloksista valittujen arviointimenetelmien avulla. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1998, 115-117.)

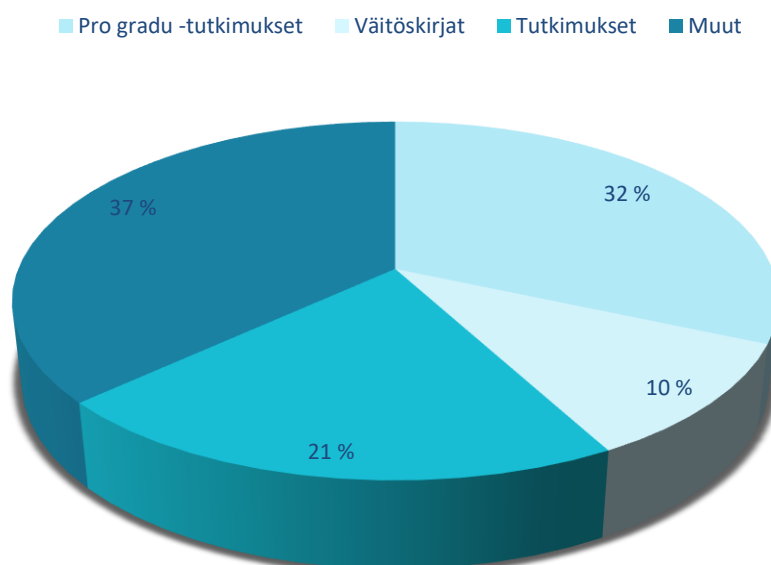
6.2 Aineiston hankinta

Tämän opinnäytetyön teoreettisessa osuudessa käytettiin aiheeseen liittyvää luotettavaa aineistoa. Aineistoa haettiin opinnäytetyön keskeisten käsitteiden pohjalta käyttäen sähköisiä tiedonhakupalveluita, kirjallisuutta, painettuja tutkimuksia sekä alan ammattilehtiä.

Sähköisiä lähteitä haettiin pääsääntöisesti käyttämällä Googlen hakukonetta. Käytettyjä hakusanoja olivat muun muassa kotihoito, opiskelijaohjaus, opiskelijaohjaaja, ohjaajan rooli, opiskelijan rooli, perehdytys ja käytännön harjoittelu. Englanninkielisiä lähteitä haettaessa hakusoina käytettiin nurse student, nurse mentor, clinical practice, mentor training. Sähköisiä lähteitä etsittiin myös eri hoitotyöntietokannoista, joista käyttöön valikoitui CINAHL -ja MeciD tietokannat.

Aineistoa haettaessa kiinnitettiin huomiota siihen millainen on hyvä ohjaaja sekä mitkä ovat ohjaajan keskeisiä tehtäviä. Materiaaliksi valittiin opinnäytetyön aiheeseen liittyvää aineistoa, jossa käsiteltiin opiskelijaohjausta ohjaajan sekä opiskelijan näkökulmasta, opiskelijan ohjausta hoitotyön ympäristössä sekä yleisesti uuden työntekijän perehdyttämistä. Aineisto valittiin tarkasti hakemalla lähteitä laaja-alaisesti (Aira).

Opinnäytetyössä etsittiin vastausta kysymykseen "millaista on onnistunut opiskelijaohjaus". Kysymykseen vastaavia aineistoja kertyi yhteensä 19 kappaletta. Näistä aineistoista 6 oli Pro gradu -tutkimuksia, 2 väitöskirjoja, 4 tutkimuksia ja 7 muita julkaisuja, kuten artikkeleita ja käsikirjoja. Vastaus kysymykseen saatiin vertailemalla aineistojen tuloksia poimien niistä yhteneviä tekijöitä. Aineistoista esille nousset yhteiset piirteet koskien opiskelijaohjauksen kokonaisuutta muodostivat hyvän ohjauksen periaatteet. Opiskelijaohjaukseen liittyvää materiaalia oli runsaasti tarjolla niin kotimaisista kuin kansainvälisistä lähteistä. Aineistoa ei juurikaan löydetty koskien opiskelijaohjausta kotihoidon kontekstissa, joten työhön valittiin kattavasti aineistoa ohjauksesta yleisellä tasolla.

Taulukko 1 Käytetyt aineistot

7 Ohjauksen polku -juliste

Juliste on suurikokoinen seinälle asetettava kuvia sekä tekstiä sisältävä julkaisu (Saarikalle & Vilkuna 2010, 65). Sen tärkein tehtävä on välittää tutkittua tietoa ja tutkimustuloksia tiivistetyssä muodossa. Tiivistetyn tiedon ansiosta on todennäköisempää, että tieto jakautuu suuremmalle väkimäärälle ja uuteen asiaan tutustuminen helpottuu. (Clark University.)

Julisteen luotettavuutta ja toimivuutta määritellään laatukriteereiden avulla. Onnistunut ja toimiva juliste herättää lukijan huomion ja luo positiivisen tunnelman tekstin ja kuvituksen keinoin. Hyvän julisteen laatukriteereitä ovat konkreettinen tavoite, selkeä sisältö, helppolukuisuus, virheetön tieto, tarkoin määritelty kohderyhmä, kohderyhmän kulttuurin kunnioittaminen, tekstiä tukeva kuvitus, huomiota herättävä ja hyvä tunnelma. (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollonqvist 2001, 27.)

Julisteen sisältö, kieliasu ja visuaalisuus määräytyvät kohderyhmän mukaisesti (Clark University). Suunnittelun alkuvaiheessa tulee selvittää kohderyhmän tieto- ja taitotaso, asenteet sekä uskomukset. Kohderyhmän piirteiden kartoituksella tuotosta voidaan muokata vastaamaan kohderyhmän odotuksia. Parhain lopputulos saadaan ottamalla kohderyhmä osaksi tuotoksen suunnittelua. (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollonqvist 2001, 19.)

Tämän opinnäytetyön toiminnallinen osuus oli julisteen suunnitteleminen ja toteutus. Tarkoituksena oli toteuttaa suurikokoinen, seinälle asetettava juliste, mikä vastasi kysymykseen "millaista on onnistunut opiskelijaohjaus". Tavoitteena oli luoda malli onnistuneesta opiskelijaohjauksesta, joka olisi toimiva myös julisteen muodossa. Tuotoksen toivottiin olevan helpposti saatavilla ja toimivan eräänlaisena apuvälineenä työtekijöiden päivittäisessä työskentelyssä. Julisteen näkyvyyden tarkoituksena oli myös tavoittaa opiskelijat, jotka voivat hyödyntää sen sisältöä harjoittelujaksollaan.

7.1 Julisteen toteutus

Julisteen toteutuksessa lähdettiin liikkeelle kohderyhmästä eli kenelle ja mihin tarkoitukseen juliste tehdään (Silén 2013). Selvittämällä työelämän yhteistyökumppanin toiveet ja näkemykset, päästiin parhaimpaan tulokseen koskien aineiston tuottamisen muotoa. Laatimalla tarkka suunnitelma julisteen teon työvaiheista ja aikataulusta, tuotosta pystyttiin työstämään kirjallisen työn rakentumisen ohella. Onnistuneen tuotoksen tekeminen on pitkä prosessi ja sen vuoksi sen suunnitteluun ja toteutukseen haluttiin varata riittävästi aikaa. (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollonqvist 2001, 7-9.)

Julisteen sisältöä lähdettiin rakentamaan opinnäytetyön keskeisten käsitteiden pohjalta. Keskeisissä käsitteissä ohjausta tarkastellaan sekä ohjaajan että opiskelijan näkökulmasta. Teoriatietoa tutkiessa ohjauksen huomattiin kulkevan käsikädessä harjoittelun etenemisen kanssa, jolloin syntyi ajatus ohjauksen polusta. Ohjauksen polku jaettiin neljään eri vaiheeseen; ennen harjoittelua, harjoittelun alussa, aikana ja lopussa. Rakenteen syntymisen jälkeen palattiin tarkastelemaan julisteen sisältöä määrittelevää kysymystä "millaista on onnistunut opiskelijaohjaus". Aineiston pohjalta onnistuneen ohjauksen keskeisiksi tekijöiksi nousivat ohjaajan ja opiskelijan roolit, mistä syystä julisteeseen haluttiin tuoda molempien osapuolten näkökulmat omien polkujen muodossa. Vaikka julisteeseen tuotiin ohjaajan lisäksi myös opiskelijan näkökulma, ohjaajan roolin haluttiin pysyvän pääroolissa.

Julisteen sisällöllisen rakenteen muodostumisen jälkeen aloitettiin sisällön laajempi suunnitteleminen. Suunnittelun alussa kerättiin vapaamuotoisesti ideoita julisteen perimmäisestä ajatuksesta ja sen visuaalisesta ulkonäöstä. Luonnokseen kuvattiin harjoittelun polku sisältäen sen neljä eri vaihetta. Jokaiseen vaiheeseen koottiin niiden keskeisimmät ominaispiirteet kirjallisen työn pohjalta. Keskeisimmät ominaispiirteet jaettiin vielä ohjaajan ja opiskelijan näkökulmiin. Sisällön suunnittelemisen jälkeen julisteesta tehtiin konkreettinen luonnos A2 kokoiselle paperille. Paperille piirrettiin alustava kuvaus ohjauksen polusta ja sen eri vaiheista. Ohjauksen polkuun lisättiin vaiheiden keskeisimmät asiat pelkistettyinä, jolloin sisällöstä saatiin selkokielen.

Julisteen lopullisen ulkoasun suunnittelussa ja toteutuksessa käytettiin apuna erään suomalaisen markkinointiviestintätoimiston visuaalista suunnittelijaa. Julisteen toteutusvaiheessa hyödynnettiin suunnitelmavaiheessa tehtyä luonnosta julisteen rakenteesta ja sisällöstä. Julisteen taittamiseen käytettiin Adobe InDesign -ohjelmaa ja osa piirroskuvista hankittiin kuvapankista. Kuvapankista hankitut piirroskuvat lisensointiin ja muokattiin alkuperäisestä muodosta julisteen tarkoitusta vastaavaan muotoon. Toteutusvaiheessa tavoitteena oli tehdä visuaalisesti selkeä ja helposti ymmärrettävä juliste. Ulkoasun värivalinnoilla ohjauksen polusta saatiin loogisesti etenevä ja sen eri vaiheet ovat selkeästi erotettavissa toisistaan. Ohjauksen polussa olevat vaiheet on esitetty sekä ohjaajan että opiskelijan näkökulmasta ja ne ovat erotettu toisistaan keskellä kulkevalla polulla.

7.2 Digitaalinen juliste

Painetun julisteen lisäksi tuotoksesta tehtiin myös digitaalinen versio A2 ja A4 koossa. Digitalisoinnin tavoitteena oli julisteen saatavuuden lisääminen ja nykyaikaistaminen.

Digitalisaatiolle ei ole tiettyä määritelmää, vaan sitä kuvataan erilaisten esimerkkien avulla. Sen kehittymiseen ovat vaikuttaneet vahvasti teknologioiden halventuminen ja tehon kasvamisen. Digitalisaation taustalla puhutaan käsitteestä "digitalisoituminen". Digitalisoitumista tapahtuu, kun asioita, esineitä tai prosesseja muokataan analogisesta muodosta digitaaliseen muotoon. Sähköisen muodon ansiosta tieto on vaivatta saatavilla, mikä takaa suuremman yleisön saavuttamisen. (Ilmarinen & Koskela 2015, 22, 32.)

Digitalisaatio on vahvasti yhteydessä ihmisten arkielämän toimintaan ja sen myötä kanssakäyminen sekä useat arkielämän palvelut ovat siirtymässä sähköisiksi. Ilmiön myötä suomalaisten viestintä-, vaikutus- ja tiedonsaantimahdollisuudet ovat kohentuneet, mutta ihmiset, jotka eivät käytä internetiä, jäävät näiden mahdollisuuksien ulkopuolelle. (Koiranen, Räisänen & Södergrå 2016.)

7.3 Julisteen arviointi

Arviointi määritellään prosessiksi, jossa tarkastellaan mitä on saatu aikaan ja miten. Tuotoksen arvioinnissa selvitetään sen hyvät ja huonot puolet sekä mietitään parannuskeinoja. Arviointiprosessi toteutetaan kolmessa eri vaiheessa, joissa arvioidaan valmista tuotosta ja sen toimivuutta sekä vaikuttavuutta. Valmiista tuotoksesta arvioidaan kuinka hyvin se vastaa hyvälle terveysaineistolle määriteltyjä laatuksiteereitä. Toimivuutta arvioidaan esitestauksella,

jossa vastaanottaja kertoo näkemyksensä tuotosta kohtaan. Saatujen näkemysten ja palautteiden pohjalta tuotosta voidaan kehittää tehokkaampaan muotoon. Vaikuttavuuden arvioinnilla saadaan tietää, kuinka tuotos vaikuttaa vastaanottajan ongelmaan ja käyttäytymiseen. (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollonqvist 2001, 4.)

Julisteen arvioinnissa käytettiin apuna kyselylomaketta. Arviointilomakkeen kysymykset koskivat julisteen sisältöä ja sen toimivuutta sekä visuaalista ulkoasua. Opinnäytetyön yhteistyökumppanin lisäksi arviota pyydettiin kahdelta työelämässä olevalta sairaanhoitajalta, sairaanhoitajaopiskelijalta sekä myös hoitoalan ulkopuolella olevilta henkilöiltä. Arviointilomakkeen kysymykset muodostettiin Terveysaineiston suunnittelun ja arvioinnin opas -kirjan pohjalta. Arviointi toteutettiin seuraavilla kysymyksillä: "onko julisteen sisältö selkeästi esitetty ja helppolukuinen", "onko julisteen rakenne helposti hahmoteltavissa", "onko julisteessa sopiva määrä tietoa", "onko juliste visuaalisesti selkeä", "herättääkö juliste huomion ja millainen tunnelma siitä välittyy" sekä "onko juliste toimiva ja helposti käytteenotettava". Kysymysten alle jätettiin tilaa vapaamuotoiselle vastaukselle.

Arviointilomakkeen ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin julisteen sisällön selkeydestä ja helppolukuisuudesta. Yleisesti julisteen sisällön koettiin olevan selkeä ja loogisesti etenevä. Eräs vastaajista kommentoi seuraavasti: "heti ensimmäisellä kerralla ymmärtää julisteen perusidean ja juliste herättää mielenkiintoa". Vastaajat kokivat julisteen olevan helppolukuinen, helposti ymmärrettävissä sekä tekstin määrän koettiin olevan riittävä. Julisteessa käytettyjen visuaalisten keinojen koettiin tekevän julisteesta lukijaystävällisen. Kehittämisehdotuksia olivat seuraavat: "mietin, että onko otsikkoa tarpeen kohdentaa johonkin tiettyyn yksikköön vai onko ideana kuvata harjoittelun polku yleisellä tasolla", "sisältö on selkeä, pientä viilausta jos haluaa tehdä niin olisi helppolukuisempi jos ohjaajan ja hoitajan laatikot olisivat samalla korkeudella, lisäksi voisi tarkastaa asioiden järjestystä laatikoissa, että ovat samassa järjestyksessä sekä ohjaajan että opiskelijan lokeroissa". Seuraavassa kysymyksessä tiedusteltiin julisteen rakenteen toimivuutta. Kaikki vastaajista kokivat rakenteen olevan helposti hahmoteltavissa ja julisteessa olevien roolien tulevan selkeästi esiin. Eräs vastaaja koki asettelun olevan hyvällä tavalla ohjaava, jolloin harjoittelun polun seuraaminen oli helppoa. Kolmannessa kysymyksessä tarkasteltiin julisteen tiedon määrää. Lähes kaikkien vastaajien mielestä tietoa oli sopivasti ja se oli tarpeellista. Yksi vastaajista koki, että sisältöä voisi vielä tiivistää.

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin julisteen visuaalisuudesta. Julisteen värimaailma ja piirroskuvien määrä koettiin onnistuneeksi. Seuraavassa kysymyksessä haluttiin tietää herättääkö juliste huomion ja millainen tunnelma siitä välittyy. Vastaajat arvioivat julisteen olevan huomiota herättävä. Julisteeseen valittujen piirroskuvien koettiin edesauttavan huomion kiinnittymistä sekä luovan positiivisen tunnelman. Yleisesti julisteesta välittyvä tunnelma koettiin

iloiseksi. Eräs vastaajista kommentoi kysymykseen seuraavasti: "kyllä, harjoittelijana on mukava tuntee, että meitä halutaan ohjata hyvin ja toimintaa viedä eteenpäin ja tästä tuli sellainen fiilis". Viimeinen kysymys koski julisteen toimivuutta ja käyttöönottettavuutta. Vastajat kokivat julisteen toimivaksi ja käytettäväksi. Muutama vastaaja totesi julisteen olevan hyvä muistutus koko työyksikön henkilökunnalle ja opiskelijoille ohjauksen merkityksestä.

8 Pohdinta

8.1 Luotettavuus

Opinnäytetyötä kirjoittaessa on tärkeää varmistaa tuotettavan tiedon luotettavuus ja ajantasaisuus. Tässä opinnäytetyössä luotettavuus varmistettiin käyttämällä asianmukaista, näyttöön perustuvaa tietoa. Opinnäytetyön aiheeseen syvennyttiin perusteellisesti ja lähteitä käytettiin monipuolisesti. Opinnäytetyössä lähteinä käytettyjen tutkimusten tiedot ja tulokset toistuivat sekä tukivat toisiaan. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 172.) Näyttöön perustuvan tiedon hankkimisessa käytettiin opinnäytetyön aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, tutkimuksia sekä muita julkaisuja.

Ensisijaisesti lähteinä pyrittiin käyttämään korkeintaan 10 vuotta vanhoja julkaisuja, sillä sitä pidetään kriittisenä rajana tiedon vanhentumiselle (Oulun ammattikorkeakoulu 2017). Opinnäytetyön aiheen huomattiin olevan ajaton, sillä myös vanhemmissa julkaisuissa oli yhteneviä tietoja ja tuloksia verrattuna uudempiin julkaisuihin. Uudempien julkaisujen vähäisyyden vuoksi aineistoksi hyväksyttiin myös yli 10 vuotta vanhoja julkaisuja. Lähteeksi ei hyväksytty muita opinnäytetyötasoisia töitä.

Käytettävät lähteet rajattiin suomen- ja englanninkielisiin julkaisuihin. Englanninkielisten lähteiden avulla opinnäytetyön tietoperusta laajeni. Samalla lisääntyi riski tiedon vääristymiseen, sillä suomenosprosessi mahdollisti tiedon muuttumiseen. Lähteiden suomeksi kääntämisen aikana oltiin tarkkana, ettei tieto muuttunut ja tuotoksen luotettavuus kärsinyt. (UEF.)

Luotettavuutta arvioidessa käytettiin apuna laadullisen tutkimuksen luotettavuuden kriteerejä. Tässä opinnäytetyössä kriteereinä korostuivat sovellettavuus ja siirrettävyys, sillä ohjauksen mallia voidaan hyödyntää myös muualla kuin kotihoidon kontekstissa. Opinnäytetyössä syntynyt tieto on uskottavaa ja sen todenmukaisuutta on arvioitu sekä se on yhtenäistä muiden tutkimusten tulosten kanssa. Työn arviointia toteutettiin myös ulkopuolisen henkilön toimesta, mikä lisäsi luotettavuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 134-139.)

Terveysaineiston sisällön laatukriteereitä ovat konkreettinen terveystavoite, oikea ja virheetön tieto sekä sopiva määrä tietoa. Hyvän aineiston muodostaman informaation täytyy olla ajantasaista, täsmällistä ja puolueetonta. Aineiston tulee pohjautua tutkittuun tietoon ja tekijöiden asiantuntijuuden sekä aiheeseen paneutumisen tulee välittyä tekstistä. Hyvästä aineistosta lukijan on helppo käsittää mihin sillä pyritään ja mitä se käsittelee. (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollnqvist 2001, 10, 12.)

8.2 Eettisyys

Vain hyvän tieteellisen käytännön mukaan tehtyä tieteellistä tutkimusta voidaan pitää eettisesti asianmukaisena ja uskottavana. Sen käytäntöön soveltamisesta vastaa tieteellisen tutkimuksen tekijä tai tekijät noudattaen voimassaolevien lakien määrittelemiä rajoja. Välinpitämättömän käytäntö tutkimuksen toteutuksessa kertoo tekijän epäammattimaisuudesta ja vaikuttaa heikentävästi tutkimuksen uskottavuuteen. Vakavimmillaan valheellinen toiminta loukkaa tieteellistä tutkimusta ja kumoaa siitä saadut tulokset. (Tutkimuseettinen tiedekunta 2012.)

Tämä opinnäytetyö rakentui eettisten periaatteiden mukaisesti työn jokaista osapuolta kunnioittaen. Työtä ohjaavina periaatteina toimi rehellisyys, huolellisuus ja täsmällisyys. Opinnäytetyön vaiheet raportoitui tarkasti ja avoimesti sekä tiedonhankinta oli eettisesti kestävä. (Tutkimuseettinen tiedekunta 2012.) Eettisyyden takaamiseksi kunnioitettiin alkuperäisten tekstien kirjoittajia, vältettiin suoraa kopiointia ja merkattiin lähteet vaaditulla tavalla (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 176, 182). Opinnäytetyön eri vaiheet ja siinä käytetyt menetelmät kirjattiin tarkasti ja materiaalit valittiin harkitusti (KAMK). Opinnäytetyötä tehtäessä huomioitiin, etteivät kirjoittajien omat kokemukset saamastaan ohjauksesta vaikuttaneet työhön ja sen luotettavuuteen.

8.3 Opinnäytetyöprosessin pohdinta ja ammatillinen kasvu

Opinnäytetyötä arvioitiin jatkuvasti työn tuottamisen lomassa. Arviointi oli tärkeä osa kirjoitusprosessia, sillä se lisäsi työn asiantuntijuutta ja luotettavuutta ja tuki alkuperäiseen tavoitteeseen pääsemistä (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollnqvist 2001, 4). Opinnäytetyöstä arvioitiin sekä kirjallista että toiminnallista tuotosta. Opinnäytetyönteon aikana palaute toimeksiantajalta jäi puuttumaan, minkä vuoksi työ muodostui pelkästään kirjoittajien suunnitelman mukaisesti. Toimeksiantajalta saatiin vapaamuotoinen arviointi työn loppuvaiheessa. Arviointi toteutettiin työyksikön työntekijöiden sekä siellä harjoittelussa olevien opiskelijoiden toimesta. Arvioinnin mukaan työ vastasi toimeksiantajan tarpeita ja toiveita. Opinnäytetyön koettiin olevan selkeä ja helposti ymmärrettävissä sekä aiheen rajausta että käsittelyä oltiin toteutettu onnistuneesti. Myös julisteen koettiin vastaavan tarpeita eikä sitä kohtaan annettu kehittämisohjeita.

Opinnäytetyöstä syntyi tekijöiden odotuksia vastaava kokonaisuus. Erityisesti toiminnallinen tuotos ylitti odotukset ja sen visuaalisesta ilmeestä muodostui ammattimaisempi kuin odotettiin. Julisteen sisällöstä tehtiin informatiivinen mutta ytimekäs, jolloin sillä on hyvät edellytykset toimia apuvälineenä päivittäisessä työskentelyssä ja onnistuneen harjoittelun toteutuksessa. Ottamalla huomioon ohjaajan lisäksi myös opiskelijan näkökulman, opinnäytetyöstä saatiin toimeksiantajan tarpeen kannalta hyödyllisempi. Julisteen aihe muodostettiin vastaamaan opiskelijaohjausta yleisellä tasolla, jolloin sitä on mahdollista käyttää myös muissa sosi-aali- ja terveysalan yksiköissä.

Opinnäytetyö oli jokaisen tekijän ensimmäinen opinnäytetyö, mikä loi aluksi epävarmuutta työtä kohtaan. Alkuun pääsemisen jälkeen itseluottamus omaa osaamista kohtaan kasvoi ja työnteko sujui paremmin. Opinnäytetyöprosessin aikana ammatillinen kasvu oli suuri. Asiantuntijuus aihetta kohtaan kasvoi ja tietopohja laajeni. Aiheen lähemmän tarkastelun ansiosta opinnäytetyöntekijöiden valmiudet ohjata opiskelijaa huomioiden onnistuneen ohjauksen erityispiirteet kasvoivat. Kehitystä tapahtui myös opinnäytetyön tekoon liittyvissä taidoissa, kuten lähteiden etsimisessä ja käyttämisessä sekä kirjoittamisessa.

Tulevaisuudessa ikääntyneiden määrä tulee nousemaan, mistä johtuen kotihoidon palveluiden tarve lisääntyy (Tilastokeskus 2007; Alastalo, Vainio & Kehusmaa 2017). Tämän pohjalta nousi esille tarve jatkotutkimuksesta kotihoidon ympäristössä tapahtuvasta ohjauksesta. Läh-teitä löytyy paljon ohjauksesta ja perehdytyksestä mutta yhtäkään tutkimusta ei löydetty ohjauksesta kotihoidon ympäristöstä. Olisi tarpeellista selvittää mitä erikoispiirteitä ohjaus kotihoidossa sisältää ja mitä se vaatii sekä ohjaajalta että opiskelijalta. Jatkotutkimustarpeeksi muodostui myös opinnäytetyössä syntyneen ohjauksen mallin toimivuuden testaus ja arviointi. Laadukkaan opiskelijaohjauksen kannalta on tärkeää, että löydetään käytännössä toimiva malli ohjauksesta.

Lähteet

Sähköiset lähteet:

Aira, M. Laadullisen tutkimuksen arviointi. Viitattu 27.10.2017. <http://www.terveyskirjasto.fi/xmedia/duo/duo94977.pdf>

Alastalo, H., Vainio, S. & Kehusmaa, S. 2017. Kotihoidon asiakasmäärät kasvussa, henkilöstön määrän kasvu ei kaikissa maakunnissa seuraa perässä. THL. Viitattu 2.1.2018. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135119/TUTI2017_18_Kotihoidon%20asiakasm%3%A4%3%A4r%3%A4t%20kasvussa%20henkil%3%B6st%3%B6n%20m%3%A4%3%A4r%3%A4n%20kasvu%20ei%20kaikissa%20maakunnissa%20seuraa%20per%3%A4ss%3%A4p%3%A4ivitetty.pdf?sequence=1

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992. Viitattu 21.09.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920912>

Clark University. Guidelines for Poster Design. Viitattu 14.11.2017. <http://www2.clarku.edu/offices/its/academictechnology/documents/Guidelines-for-Poster-Design-2013.pdf>

Elcigil, A. & Sari, H. 2008. Student's opinions about and expenctations of effective nursing clinical mentors. Journal of nursing education. Viitattu 14.11.2017. <http://web.b.ebsco-host.com/nelli.laurea.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=ffc01b24-7116-489f-999d-7ac8500e2712%40sessionmgr104>

Frisk, T. 2010. Työpaikkaohjaaja opiskelijan ohjaajana. Viitattu 19.9.2017. <https://www.businesscollege.fi/to-koulutus/wp-content/uploads/sites/8/2015/10/tyopaikkaohjaaja-opiskelijan-ohjaajana.pdf>.

Haapa, T., Eckardt, M. Koota, E., Ukkonen, P., Pohjamies-Molander, N. & Ruuskanen, S. 2014. HUS opiskelijaohjauksen käsikirja. Viitattu 12.9.2017. <http://www.hus.fi/tyopaikat/opiskelijat-ja-harjoittelu/terveysalan-opiskelijat/Documents/HUS%20Opiskelijaohjauksen%20k%C3%A4sikirja%20nettiversio.pdf>

Haapa, T., Halme, K., Koota, E., Kukkonen, P., Laaksonen, T., Patanen, H., Pohjamies, N., Ruuskanen, S. 2017. HUS opiskelijaohjauksen käsikirja 2.0. Viitattu 2.11.2017. <http://www.hus.fi/tyopaikat/opiskelijat-ja-harjoittelu/terveysalan-opiskelijat/Documents/HUS%20Opiskelijaohjauksen%20k%C3%A4sikirja%202-0%20ja%20liitteet.pdf>

Heinonen, N. 2003. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Sosiaali- ja terveysministeriö. Viitattu 19.9.2017. https://portal.savonia.fi/amk/sites/default/files/pdf/tutustu_savoniaan/oha/STM_2003%20suositus%20harjoittelu%20terveysalalla.pdf

Hätönen, H. 2010. Työpaikkaohjaaja opiskelijan arvioijana. Viitattu 25.9.2017. <http://www.laakeri.info/materiaalit/Tyopaikkaohjaaja-opiskelijan-arvioijana.pdf>

JIK. Peruspalveluliikekuntayhtymä. Viitattu 01.11.2017. https://www.jikky.fi/potilaat_asiakkaat_ja_laaiset/ikaantyneille/kotiin_tarjottavat_palvelut/kotihoidon_tiimit_ja_yhteystiedot

Jokelainen, M. 2013. The Elements of Effective Student Nurse Mentorship in Placement Learning Environments. Väitöskirja. Viitattu 18.12.2017. http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-1199-5/urn_isbn_978-952-61-1199-5.pdf

Jääskeläinen, J. 2009. Sairaanhoidtaja opiskelija käytännön harjoittelun ohjaajana. Pro gradu - tutkielma. Viitattu 14.9.2017, 13.11.2017. <http://uta32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/80663/gradu03611.pdf?sequence=1>

KAMK. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyön eettiset suositukset. Viitattu 19.12.2017. <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Opinnaytetyoprosessi/So-TeLi/Opinnaytetyoprosessi/Eettiset-suositukset>

Koiranen, I., Räsänen, P. & Södergård, C. 2016. Mitä digitalisaatio on tarkoittanut kansalaisten näkökulmasta. Talous ja yhteiskunta. Viitattu 14.11.2017. <https://www.la-bour.fi/ty/tylehti/ty/ty32016/ty32016pdf/ty32016KoiranenRasanenSodergard.pdf>

Kukkola, E. 2008. Sairaanhoidajan opiskelijaohjaustaidot sekä ohjaajakoulutuksen tarve ja hyöty hoitotyön ohjatun harjoittelun oppimisympäristössä. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 19.9.2017 & 3.11.2017 & 19.11.2017. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/38564/gradu2008kukkola.pdf?sequence>

Kuntaliitto. 2017. läkkäiden palvelut. Viitattu 01.11.2017. <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/sosiaali-ja-terveysasiat/sosiaalihuolto/iakkaiden-palvelut>

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812. Viitattu 21.09.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>.

Luojuus, K. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun toimintamalli - ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Viitattu 25.9.2017. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66696/978-951-44-8315-8.pdf?sequence=1>

OPM. 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillisen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. Helsinki. Viitattu 15.9.2017. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80112/tr24.pdf?sequence=1>

Oulun ammattikorkeakoulu. 2017. Tiedonhaun itseopiskelu: Lähdekritiikki ja tekijänoikeus. Viitattu 15.11.2017. <http://libguides.oamk.fi/c.php?g=161075&p=1055624>

Romppanen, M. 2011. Hoitotyön opiskelijoiden merkitykselliset hoitamisen kokemukset ja niistä oppiminen kliinisessä oppimisympäristössä. Väitöskirja. Viitattu 30.10.2017 & 13.11.2017. http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0570-3/urn_isbn_978-952-61-0570-3.pdf

Silen, S. 2013. Tieteellinen poster. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 23.10.2017. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/tvt/posteri/POSTERIluento%20ilman%20kuvia.pdf>

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. 2014. Viitattu 13.9.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>

STM=Sosiaali- ja terveysministeriö. Kotihoito ja kotipalvelut. Viitattu 13.9.2017. <http://stm.fi/kotihoito-kotipalvelut>

THL. 2017. Kotihoidon asiakkaat marraskuussa 2016. Tilastoraportti. Viitattu 30.10.2017. <https://www.thl.fi/fi/tilastot/tilastot-aiheittain/ikaantyneiden-sosiaalipalvelut/kotihoidon-laskenta>

Tilastokeskus. 2007. Väestöennuste 2007 - 2040. Viitattu 2.1.2018. https://tilastokeskus.fi/til/vaenn/2007/vaenn_2007_2007-05-31_tie_001.html

Tutkimuseettinen tiedekunta. Hyvä tieteellinen käytäntö. 2012. Viitattu 15.11.2017. & 19.12.2017 <http://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto>

UEF. Kohti gradua. Viitattu 27.10.2017. <https://www2.uef.fi/documents/1160268/1160279/graduttaja2012edit.pdf/ea35cadd-bf28-415b-9639-9e0b3e0583c3>

Van Dalen, J., Gubbels, H., Engel, C. & Mfenyana, K. 2002. Effective Poster Design. Viitattu 14.11.2017. http://www.labquality.be/Documents/Van%20Dalen_2002_Effective%20Poster%20Design.pdf

Painetut lähteet:

Eronen, K. 2010. Hoidon ja huolenpidon työssäoppimisen ohjaus - lähihoitajaopiskelijoiden näkökulma. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Ikonen, E-R. 2013. Kehittyvä kotihoito. 3. painos. Porvoo: Edita.

Ilmarinen, V. & Koskela, K. 2015. Digitalisaatio. 2. painos. Helsinki: Talentum.

Kankkunen, P. Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro.

Karjalainen, T., Ruotsalainen, H., Sivonen, P., Tuomikoski, A-M., Huhtala, S. & Kääriäinen, M. 2014. Opiskelijaohjaajien arvioit omasta ohjausosaamisestaan. Hoitotiede 3/2015, 27. Tampere: Hoitotieteiden tutkimusseura HTTS r.y., 184-185.

Koponen, T. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ohjaaminen ohjatussa harjoittelussa - kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu -tutkielma. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Kostiainen, J. & Hupli, M. 2012. Ohjaajan ja opiskelijan välinen ohjauskeskustelu ohjatussa harjoittelussa - käsiteanalyysi hybridisen mallin mukaan. Hoitotiede 1/2013, 25. Kuopio: Hoitotieteenlaitos, 2-3.

Kälkäjä, M., Kääriäinen, M., Ruotsalainen, H., Sivonen, P., Tuomikoski, A-M. & Vehkaperä, A. 2006. Opiskelijaohjauskäytännöt, -resurssit ja ohjaajat terveysalalla: opiskelijaohjaajien näkökulma. Hoitotiede 3/2016, 28. Turku: Hoitotieteenlaitos, 229-231.

Kärkkäinen, M. 2005. Käsiteanalyysi hoitotyön työnohjaus käsitteestä. Pro gradu-tutkielma. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossa: kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu -tutkielma. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Parkkunen, N., Vertio, H. & Koskinen-Ollonqvist, P. 2001. Terveysaineiston suunnittelun ja arvioinnin opas. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1998. Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. 1.-2. painos. Juva: WSOY-Kirjapainoyksikkö.

Puttonen, J. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden arvioita opiskelijaohjauksesta. Pro gradu-tutkielma. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Saarikalle, A. & Vilks, J. 2010. Suomen kielen sanakirja maahanmuuttajille. Juva: Gummerus Kustannus.

Saarikoski, M., Kaila, P. & Leino-Kilpi, H. 2009. Kliininen oppimisympäristö ja ohjaus hoitajaopiskelijoiden kokemana- muutokset kymmenvuotiskaudella. Hoitotiede 3/2009, 21. Turku: Hoitotieteenlaitos, 165-173.

Teuho, S., Roto, H., Sankelo, M., Sulonen, T. & Vikberg-Aaltonen, P. 2017. Terveystieteen opiskelijoiden kielteiset kokemukset harjoittelun aikana. Tutkiva hoitotyö 1/2017, 15. Fioca, 12.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 11. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. 1.-2. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.

Liitteet

Liite 1: Ohjauksen polku -julistte	29
Liite 2: Arviointilomake	30

Liite 1: Ohjauksen polku -julistte

Liite 2: Arviointilomake

Annika Perälä
Suvi Ryytty
Roosa Numminen

Ohjauksen polku –juliste Arviointilomake

1. Onko julisteen sisältö selkeästi esitetty ja helppolukuinen?
2. Onko julisteen rakenne helposti hahmoteltavissa? (polun vaiheet ja eteneminen, opiskelijan ja ohjaajan roolit)
3. Onko julisteessa sopiva määrä tietoa?
4. Onko juliste visuaalisesti selkeä? (rakenne, tekstien sijoittelu, värit, piirroskuvat)
5. Herättääkö juliste huomion ja millainen tunnelma siitä välittyy?
6. Onko juliste toimiva ja helposti käytöön otettava?

Kiitos!